

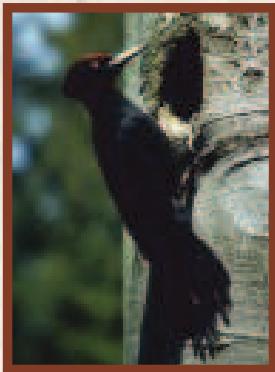
ŽIVOČICHOVÉ ZDEJŠÍCH LESŮ A LUK

NAUČNÁ STEZKA HEŘMANOV Živočichové zdejších lesů a luk zastávka č. 11

Tento projekt vznikl za vzájemné spolupráce a podpory Obecního úřadu Heřmanov a Eko farmy Zelené údolí.

Lesy jsou domovem mnoha živočišných druhů. Když se budete chovat tiše a pozorně můžete některé z nich uvidět.

Typickými savci zdejších lesů a luk jsou srnec, zajíc a prase divoké. Žijí zde také šelmy - liška obecná, lasice hranostaj, tchoř tmavý a kuna lesní, k vzácnějším pak patří jezevec. Mezi ohrožené druhy lesních savců byla zařazena veverka obecná a je chráněna zákonem. Často narazíte na ježka, který na své večerní výpravě umí dusat jako by se porostem valilo nějaké velké zvíře. Ke zcela nenápadným vzácným a užitečným savcům lesa patří netopýři.

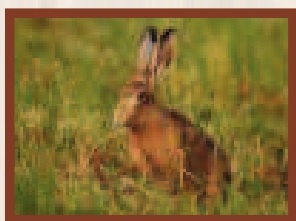
Ptáci tvoří početnou skupinu lesních obyvatel. Žije zde datel černý, strakapoudi, u rybníka najdete i ledňáčka. Zvláštní skupinu tvoří dravci a sovy, které obvykle spíš uslyšíme, než zahlédneme. V lesích žije jestřáb a káně, no a ze sov jsou to nejčastěji sýček obecný, výr velký a puštk obecný. Snad nejznámější lesní pták je kukačka obecná, nepřehlédnutelná je ukřižená sojka. Na kmenech stromů, často hlavou dolů, pobíhá při sběru potravy

brhlík lesní. Kos černý, původně typický obyvatel lesa, dnes žije i v zahradách. V lese můžeme potkat také sýkoru modřinku, sýkoru koňadru, mlynářika dlouhoocasého a mnoho dalších pěvců. Velká část ptáků hnízdí v dutinách a proto je tak důležité, ponechávat v porostu i starší a poškozené stromy. Poměrně běžným obyvatelům zdejších lesů je i sluka lesní. Na loukách a mezích narazíme na bažanta a koroptev polní.

Velmi rozmanitá je také fauna lesních bezobratlých. Nejen na stromech a keřích, ale i v lesní půdě a na jejím povrchu žijí četní červi, měkkýši, korýši, mnohonozky, stonožky, roztoči a pavouci. V lesích žije také obrovské množství hmyzu.

Zajíc polní (*Lepus europaeus*)

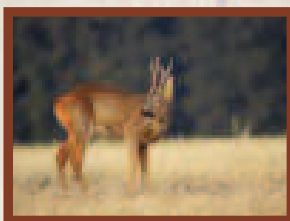
Zajíc je dlouhý až 70 centimetrů a váží nejvíce 6 až 7 kg. Je velmi zdatným běžcem, běhá běžně 40 km/h a v nebezpečí až 74 km/h a dobře kličkuje. Protože má přední nohy oproti zadním krátké, je rychlejší při běhu do kopce, než dolů. Srst má zemitě hnědošedou, břicho téměř bílé, uši jsou 12 až 14 centimetrů dlouhé, na špičce boltce mají tmavé skvrnky. Zajíc žije samotářsky a jsou velmi stálí, nemění tedy své oblíbené cesty za potravou a svá oblíbená odpočinková stanoviště. Živí se zelenými rostlinami, pupeny, výhonky, kořínky, v zimním nedostatku potravy mohou škodit okusem kůry mladých stromků například v lesních školkách. Aktivní jsou převážně v noci, kromě páření tzv. honcování, kdy spolu samci bojují a pronásledují zaječky i ve dne. V jednom roce mohou mít zaječky 3 až 4 vrhy, v jednom vrhu rodí 2 až 4, vzácně dokonce 7 zajičků. Zajíc se vyskytuje téměř všude, méně v horských oblastech a v rozsáhlých lesích. V současné době stavy zajičů trvale klesají, na některých místech je však dosud hojný.

Srnec obecný (*Capreolus capreolus*)

Srnec je naše nejrozšířenější spárkatá zvěř. Tělo má dlouhé nejvíce 140 centimetrů, výšku v kohoutku až 90 centimetrů a dosahuje hmotnosti až 35 kg. Srny jsou menší než srnci. Letní srst je narezle červenohnědá, zimní šedohnědá až šedá. Typická je bílá skvrna na zadku, tzv. obřítek. Srnec (samec) má na hlavě na pučnicích rostoucích z čelní kosti málo členité parůžky. Podle věku parůžky

shazuje většinou od konce září až do prosince a poté mu začínou růst nové. Srnčí zvěř je nejhodnější především v polních honitbách prostoupených remízky a menšími skupinami lesa. Je velmi přizpůsobivá a adaptovala se na různá stanoviště od otevřené zemědělské krajiny po souvislé horské lesy. Během léta žije srnčí zvěř většinou jednotlivě, v zimním období se sdružuje do různých početných tlup. Živí se bylinami, trávami, listy, pupeny, letorosty různých dřevin, a také zemědělskými plodinami. Je vybíravější než například zvěř vysoká a trpí často poruchami trávení.

Říje probíhá od poloviny července do první poloviny srpna. Říjné srny se ozývají tenkým pískáním. Srna je březí 40 až 41 týdnů a koncem května a v červnu vrhá jedno až tři srncata. Ve volné přírodě se dožívá srnec maximálně 10 let.

Prase divoké (*Sus scrofa*)

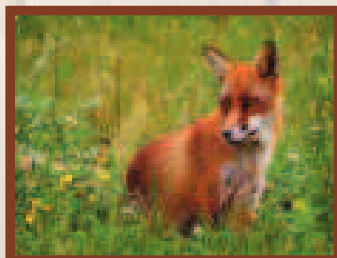

Je známé také pod mysliveckým označením černá zvěř. Kňouři mohou dosahovat délky těla až 200 centimetrů, v kohoutku 110 až 115 centimetrů a hmotnosti kolem 200 kg, vzácně až 300 kg. Samice jsou menší. Srst mají narezle tmavohnědou až černou, rezavá selata jsou podélně světle pruhovaná. Zimní srst je tmavší, hustě štětinatá.

Jde o původní evropský druh. Do poloviny minulého století se u nás černá zvěř chovala pouze v oborách, ve volné přírodě byla vyhubena. Postupně se pak začala rozšiřovat a dnes se běžně vyskytuje téměř všude kromě nejvyšších horských poloh. Žije v rodinných tlupách, pouze dospělí kňouři jsou samotáři. Prase divoké je všežravec. Žere lesní plody, kořínky, hlízy, semena, kulturní plodiny, drobné obratlovce i bezobratlé a také mršiny. V době páření (tzv. chrutí), které většinou probíhá od listopadu do ledna, bojují kňouři o samice. Bachyně jsou březí 16 až 20 týdnů, poté rodí dvě až 12 selat.

Liška obecná (*Vulpes vulpes*)

Liška obecná je běžná všude v Evropě, kde patří k nejrozšířenějším psovitým šelmám. Srst má většinou rezavou, kromě bílé spodní části těla a konce ocasu (tzv. květ). Tělo má dlouhé až 90 centimetrů, huňatý ocas až 50 centimetrů a váží nejvíce okolo 10 kg. Liška je běžná od nížin do hor, nevyhýbá se ani místům osídleným nebo výrazně ovlivněným člověkem. Je aktivní hlavně za soumraku a v noci, přes den odpočívá většinou v některé ze svých nor, které má rozmístěné na svém loveckém teritoriu.

Liška se v převážné míře živí drobnými hlodavci, měkkýši, hmyzem a požírá také různé lesní plody. V menší míře, především při nedostatku obvyklé potravy či při zajišťování mláďat loví drobnou užitkovou zvěř.

Lišky se při páření ozývají táhlým štěkotem, tzv. skolením. Páří se od ledna do března, samice po 52 až 53 dnech březosti vrhá v noře 3 až 10 liščat.